

**Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes
sēdes protokols Nr. 2**
Ministru kabinetā, Ministru prezidentu zālē

Rīgā

2014. gada 13. augustā

Sēdi vada:

Padomes priekšsēdētāja

Laimdota Straujuma

Sēdē piedalās padomes locekļi un uzaicinātās personas:

Ekonomikas ministrija	Vjačeslavs Dombrovskis
Izglītības un zinātnes ministrija	Ina Druviete
Finanšu ministrija	Edgars Šadris
Zemkopības ministrija	Ilze Slokenberga
Valsts kanceleja	Elita Dreimane
Latvijas Pašvaldību savienība	Andra Feldmane
Biedrība "Baltic Institute of Research, Tehnology and Innovation"	Andrejs Ērglis
Latvijas Zinātnes padome	Andrejs Siliņš
Latvijas Zinātņu akadēmija	Elmārs Grēns
Rektoru padome	Gita Rēvalde
Latvijas Darba devēju konfederācija	Juris Biķis
Latvijas Universitāšu asociācija	Tālis Juhna
Valsts zinātnisko institūtu asociācija	Ivars Kalviņš
Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera	Vitālijs Skrīvelis
Ministru prezidentes birojs	Ilze Skrodele
Ministru prezidentes birojs	Artis Grinbergs
Pārresoru koordinācijas centrs	Vladislavs Vesperis
Izglītības un zinātnes ministrija	Agrita Kiopa
Izglītības un zinātnes ministrija	Gunta Arāja
Izglītības un zinātnes ministrija	Andis Geižāns
Izglītības un zinātnes ministrija	Didzis Šēnbergs
Ekonomikas ministrija	Una Vanaga
Latvijas Universitāte	Indriķis Muižnieks
Latvijas Zinātņu akadēmija	Ojārs Spārītis
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Rudīte Vesere
Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera	Gundars Strautmanis
Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera	Normunds Bergs
Latvijas Darba devēju konfederācija	Juris Matvejs
Latvijas Valsts mežzinātnes institūts „Silava”	Jurģis Jansons
Rīgas Tehniskās Universitātes Materiālu un konstrukciju institūts	Andris Čate
Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts	Andris Šternbergs
Latvijas Kultūras akadēmija	Rūta Muktupāvela
Latvijas Universitāte	Andris Ambainis
Latvijas Universitāte	Jānis Ikstens
Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca	Madara Grīnšteine
Latvijas Hidroekoloģijas institūts	Juris Aigars
Elektronikas un datorzinātņu institūts	Modris Greitāns
Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts	Bruno Andersons
Latvijas Lauksaimniecības universitāte	Ruta Galoburda
Rēzeknes Augstskola	Velta Ļubkina
Latvijas Zinātņu akadēmija	Baiba Rivža

Protokolē:

Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes
sekretariāta vārdā

Vladislavs Vesperis

Sēdi sāk plkst. 14.00

1. jautājums

**Par Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes
2014. gada 13.augusta sēdes darba kārtības projektu, iepriekšējās sēdes protokola un padomes
nolikuma projekta saskaņošanu.**

(L.Straujuma, O.Spārītis, V.Vesperis, V.Dombrovskis, I.Druvieta, A.Kiopa)

L. Straujuma: Atklāj Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes sēdi un informē par sēdes darba kārtību. Lūdz saskaņot iepriekšējās sēdes protokolu un padomes nolikuma precizēto projektu.

Padome nolemj:

1. Saskaņot 2014.gada 23.jūlija sēdes protokolu padomes locekļiem nosūtītajā redakcijā.
2. Ņemot vērā saskaņoto protokolu, papildināt sēdes darba kārtību un sēdes sākumā izskatīt jautājumu par Latvijas valsts budžeta zinātnes finansējuma pieauguma nodrošinājumu 1,5 % apjomā no IKP 2015.–2020. gadam.
3. Atbalstīt precizēto padomes nolikuma redakciju un uzdot Pārresoru koordinācijas centram to sagatavot un iesniegt izskatīšanai Ministru kabineta sēdē, paredzot nolikumā iespēju nepieciešamības gadījumā veidot ekspertu darba grupas, kā arī paredzot padomē ietilpstošo personu sarakstu apstiprināt ar Ministru prezidentes rīkojumu.
4. Izveidot ekspertu darba grupu pētniecības un publiskās inovācijas jautājumu gatavošanai, par pamatu izmantojot Latvijas Zinātņu akadēmijas iesniegto priekšlikumu.
5. Pieņemt zināšanai, ka Izglītības un zinātnes ministrijas informatīvais ziņojums „Par Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādņu 2014-2020. gadam ieviešanas rīcības plānu, kas ietver viedās specializācijas stratēģijas ieviešanas pasākumu plānu” tiks sagatavots līdz š.g.15. septembrim, lai to izskatītu nākamajā padomes sēdē. Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvjiem, tiekoties ar iniciatīvas grupu (zinātnieku intereses pārstāvošām organizācijām) iekļaut prof. I.Muižnieka prezentētos papildinājumus, kas nepieciešami inovāciju publiskās infrastruktūras izveidei, Latvijas viedās specializācijas stratēģijas ieviešanas pasākumu plānā un izskatīt to nākamajā Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes sēdē.

** Skatīt protokolam iepriekšējās sēdes protokola projektu un pievienoto dokumenta projektu „Latvijas pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes nolikums”*

2. jautājums

**Par Latvijas valsts budžeta zinātnes finansējuma pieauguma nodrošinājumu 1,5 %
apjomā no IKP 2015.–2020. gadam**

(L.Straujuma, E.Grēns, I.Druvieta, A.Siliņš, I.Kalviņš, V.Dombrovskis, V.Skrīvelis, T.Juhna,
A.Ērglis, A.Šternbergs, A.Feldmane, E.Šadris, G.Rēvalde, I.Muižnieks, A.Kiopa)

E.Grēns: informē par nepieciešamību nodrošināt atbilstošu valsts budžeta finansējumu zinātnei, lai nodrošinātu Nacionālajā attīstības plānā izvirzīto mērķu sasniegšanu attiecībā uz ieguldījumiem pētniecībā un attīstībā. Norāda, ka pie nepaaugstinot pašreizējo valsts budžeta finansējuma līmeni, veidosies būtisks finansējuma deficīts un ieguldījumu īpatsvara no IKP mērķis netiks sasniegts. Izglītības un zinātnes ministrijai sadarbībā ar zinātnieku organizācijām jāizstrādā valsts budžeta

finansējuma zinātnei ietvars turpmākajiem gadiem, nodrošinot NAP mērķiem atbilstošu finansējuma trajektoriju.

Padome nolemj:

1. Pieņemt zināšanai E.Grēna sniegto viedokli un Izglītības un zinātnes ministrijas sniegto informāciju par iesniegto jauno politikas iniciatīvu, ar kuru zinātnei tiek pieprasīts papildus valsts budžeta finansējums 10 miljonu euro apmērā.

2. Pieņemt zināšanai L.Straujuma viedokli, ka finansējuma piešķiršana būs atkarīga no Ministru kabineta un Saeimas lēmumiem par valsts budžetu 2015. gadam un valsts budžetu vidējam termiņam (2015.-2017. gads) kopumā.

3. Uzdot Izglītības un zinātnes ministrijai sadarbībā ar zinātnieku organizāciju pārstāvjiem izstrādāt jaunu aprēķinu formulu zinātnes bāzes finansējuma sadalīšanai, kā pamatkritēriju izvirzot zinātniskās darbības kvalitāti.

4. Konceptuāli atbalstīt ierosinājumu, ka lai novērstu bāzes finansējuma aprēķina rezultātu neatbilstību Ziemeļvalstu ministru padomes veiktā starptautiskā Latvijas zinātnes izvērtējuma rezultātiem un rekomendācijām, ieteikt IZM jau 2014. gadā, piešķirt papildus bāzes finansējumu institūcijām, kas uzrādījušas labāko rezultātu (Latvijas zinātnes starptautiskajā izvērtējumā ieguvušas novērtējumu "5" vai "4") katrā zinātņu nozaru grupā. Šim nolūkam indikatīvi būtu izmantojami līdzekļi no budžeta apakšprogrammas 05.02.00, „Zinātnes bāzes finansējums” ietvaros piešķirtā finansējuma pie nosacījuma, ja 2014. gadā minētie līdzekļi netiek pilnībā iztērēti PVN atmaksai.

5. Uzdot Izglītības un zinātnes ministrijai, pamatojoties uz ESFRI ceļa kartē paredzēto uzdevumu, uzsākt darbu pie nozīmīgāko zinātnes infrastruktūras objektu saraksta veidošanas un iesniegt sagatavoto informāciju izskatīšanai kādā no nākamajām padomes sēdēm.

** Skatīt protokolam pievienoto E.Grēna prezentāciju „Par Latvijas valsts budžeta zinātnes finansējuma pieauguma nodrošinājumu 1,5 % apjomā no IKP 2015.–2020. gadam”.*

3. jautājums

Informatīvais ziņojums "Par Latvijas zinātnes strukturālās reformas īstenošanu līdz 2015. gada 1. jūlijam"

(L.Straujuma, A.Kiopa, A.Siliņš, I.Kalviņš, V.Skrīvelis, A.Ērglis, G.Rēvalde, I.Muižnieks)

Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvji informēja par izstrādāto informatīvo ziņojumu, īstenojot Latvijas zinātnes strukturālās reformas, kas ietver šādus galvenos virzienus – atbalstu zinātnisko institūciju iniciēto reformu īstenošanai, normatīvā regulējuma un pārvaldības uzlabošana zinātnes nozarē, kā arī zinātniskās darbības monitoringa sistēmas izveidošanu. Tiek plānots izveidot sistēmu, ka 10-15% finansējuma tiek piešķirti papildus tām zinātniskajām institūcijām, kuru darbības rezultāti ir novērtēti visaugstāk. No 2016. gada paredzēta līgumu slēgšana ar zinātniskajām institūcijām, nosakot sasniedzamos rezultātus. Paredzēts izveidot kārtību, kā tiek papildus finansēti izcili pētniecības projekti un izcila lietišķā pētniecība.

Padome nolemj:

1. Kopumā atbalstīt Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotā informatīvā ziņojuma virzību izskatīšanai Ministru kabinetā, uzdot Izglītības un zinātnes ministrijai līdz informatīvā ziņojuma iesniegšanai Ministru kabinetā:

1.1. Izvērtēt un nepieciešamības gadījumā precizēt risinājumu no 2015.gada 10-15% no zinātnisko institūciju bāzes finansējuma apjoma novirzīt kā papildu finansējumu tām zinātniskajām institūcijām, kuras Latvijas zinātnes starptautiskajā izvērtējumā ieguvušas novērtējumu "5" un "4" katrā zinātņu nozaru grupā, ņemot vērā I.Kalviņa un V.Skrīveļa pausto viedokli, ka 10-15% nav pietiekoši, lai atbalstītu zinātnisko institūciju izcilību;

1.2. sadarbībā ar Finanšu ministriju izvērtēt iespēju paredzēt, ka valsts kapitālsabiedrība, kura veic zinātnisko darbību, var kvalificēties atbalsta saņemšanai.

** Skatīt protokolam pievienoto Izglītības un zinātnes ministrijas prezentāciju "Informatīvais ziņojums "Par Latvijas zinātnes strukturālās reformas īstenošanu līdz 2015. gada 1. jūlijam"".*

4. jautājums

Ministru kabineta rīkojuma projekts "Par valsts pētījumu programmām"

(L.Straujuma, I.Druviete, A.Kiopa, E.Grēns, A.Siliņš, A.Šternbergs, M.Grīnšteine, G.Rēvalde, I.Kalviņš, N.Bergs, V.Dombrovskis, V.Skrīvelis, A.Ērglis, O.Spārītis)

A.Kiopa: informē par valsts pētījumu programmu skaitu un to izvērtēšanas procesu, IZM stratēģiskajiem uzstādījumiem un programmu uzdevumiem. Informē, ka kopumā tika iesniegtas 27 pētījumu programmu pieteikumi, kurus vērtējusi programmu vērtēšanas komisija, kurā ietilpst IZM, nozaru ministriju, LZA un LZP pārstāvji. Rīkojuma projekta anotācijā norādīts, ka, pamatojoties uz MK noteikumu 33.punktu, ar komisijas 1. jūlija sēdes lēmumu apstiprināja 7 programmas, kuras izpilda (nosēdz) visus attiecīgajai programmai nolikumā noteiktos uzdevumus. Ar komisijas 1. jūlija sēdes lēmumu tika atbalstītas vēl trīs programmas ar nosacījumu, ka programmu vadītājiem ir jānodrošina, ka to programmas īstēnos valsts pasūtījumā (t.i., nolikumā) attiecīgajai programmai noteiktā mērķa un definēto uzdevumu izpildi pilnā apjomā veidojot kopīgu programmu ar otrās vietas ieguvušo programmas projektu. Vienas programmas gadījumā programmas vadītāja ir nodrošinājusi šī nosacījuma izpildi. Ar komisijas 5. augusta sēdes lēmumu (sēdes darba kārtības 3.punkts) tika atbalstīta izveidotā kopīgā programma. Divu pārējo programmu vadītāji nosacījumu nav izpildījuši, argumentējot, ka uzdevumu pilna izpilde nav iespējama indikatīvo valsts budžeta līdzekļu ietvaros. Esošais valsts budžeta finansējums Valsts pētījumu programmu 2014.–2017. gadam īstenošanai (5 691 487 eiro gadā) ir mazāks nekā 10 komisijas atbalstīto programmu pieprasītais finansējums. Tāpēc, lai nodrošinātu 10 komisijas atbalstīto un 2 ministrijas izvirzīto programmu īstenošanu ministrija ir identificējusi iespējamo finansējuma avotu zinātnei piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros. Ministrija piedāvā veikt finanšu līdzekļu pārdali atbalstīto programmu finansēšanai nepieciešamajā apmērā no budžeta apakšprogrammas 05.01 uz budžeta apakšprogrammu 05.12. Indikatīvais nepieciešamais papildus finansējums ir 5 000 000 eiro. IZM sagatavotais rīkojuma projekts paredz atbalstīt 12 valsts pētījumu programmas, taču ņemot vērā, ka finansējums visu programmu atbalstīšanai ir nepietiekams, IZM piedāvā trīs iespējamus rīcības scenārijus. Izglītības un zinātnes ministrija aicina atbalstīt trešo scenāriju, kas paredz 14 programmu atbalstīšanu, kam nepieciešams 2017. gada budžeta bāzes ietvaros veikt finanšu līdzekļu pārdali atbalstīto programmu finansēšanai apmēram 5 miljonu euro apmērā no budžeta apakšprogrammas 05.01 uz budžeta apakšprogrammu 05.12.

I.Kalviņš: pauž Valsts zinātnisko institūtu asociācijas viedokli par to, ka nav pieņemama Valsts pētījumu programmu konkursa noteikumu neievērošana, kā arī MK noteikumu 34. punkta pārkāpšana jautājumā par prasību Valsts pētījumu programmas izvērtēšanas komisijai lemt ne tikai par konkursa uzvarētājiem, bet arī par projektu finansēšanas apmēru. Tāpat nav atbalstāma IZM vēlme VPP atbalstam novirzīt Zinātnisko pētījumu projektiem paredzēto finansējumu, jo VPP attiecas tikai uz prioritārajiem zinātnes virzieniem.

Padome nolemj:

1. Pieņemt zināšanai Izglītības un zinātnes ministrijas sniegto informāciju.
2. Pieņemt zināšanai zinātnieku organizāciju pārstāvju viedokļus, ka Tirgus orientēto pētījumu programmas pārtraukšana nav atbalstāma.
3. Pieņemt zināšanai zinātnieku organizāciju pārstāvju viedokļus, ka finansējuma pārdale starp budžeta apakšprogrammām nav atbalstāma, jo tas nozīmētu uz gadu pārtraukt izcilas nozīmes zinātnisko projektu finansēšanu, kā arī, ka, pastāvot

šaubām par IZM priekšlikumu atbilstību vērtēšanas nolikuma prasībām, nepieciešams pārbaudīt šo priekšlikumu atbilstību Valsts pētījumu programmu vērtēšanas nolikuma prasībām un programmu vērtēšanas komisijas lēmumiem.

4. Uzdot Izglītības un zinātnes ministrijai steidzami sasaukt programmu pieteikumu vērtēšanas komisiju, sadarbībā ar komisiju pārbaudīt Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavoto priekšlikumu atbilstību Valsts pētījumu programmu 2014.-2017. gadam vērtēšanas nolikuma prasībām un programmu vērtēšanas komisijas lēmumiem, sagatavot priekšlikumus turpmākajai rīcībai.

** Skatīt protokolam pievienoto Izglītības un zinātnes ministrijas prezentāciju "Informatīvais ziņojums "Par Latvijas zinātnes strukturālās reformas īstenošanu līdz 2015. gada 1. jūlijam"".*

5. jautājums Dažādi jautājumi

(I.Druvieta, V.Vesperis)

V.Vesperis: informē, ka, ņemot vērā iepriekš izskatītos jautājumus, nākamo Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes sēdi būtu lietderīgi plānot 2014. gada septembra otrajā pusē, precīzu datumu un laiku saskaņojot ar Ministru prezidentu.

Padome nolemj:

1. Nākamo Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes sēdi sasaukt 2014. gada septembra otrajā pusē, par konkrētu padomes sēdes norises laiku vienojoties ar Ministru prezidentu un par to atsevišķi informējot padomes locekļus.
2. Nākamās padomes sēdes darba kārtībā iekļaut jautājumus:
 - 2.1. par Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavoto informatīvā ziņojumu "Par Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādņu 2014-2020. gadam ieviešanas rīcības plānu, kas ietver viedās specializācijas stratēģijas ieviešanas pasākumu plānu" (ziņo Izglītības un zinātnes ministrija);
 - 2.2. Rīcības plāns un laika grafiks publiskās inovāciju infrastruktūras izveidei (ziņo – I.Muižnieks)

Sēdi slēdz plkst. 16.30

Padomes vadītāja - Ministru prezidente

L. Straujuma

Protokolēja

V.Vesperis

Vīzas:

I. Skrodele

Ministru prezidenta padomniece

juridiskajos jautājumos

2014. gada 3.septembrī